

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

кафедра цивільного права №1

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням вченої ради
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
(протокол № ____ від _____ 2021 р.)

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Договори у сфері надання медичних послуг»

(вибіркова)

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Харків – 2021

Програма навчальної дисципліни «Договори у сфері надання медичних послуг»: галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право», другий (магістерський) освітньо-кваліфікаційний рівень

Розробники:

Борисова Валентина Іванівна

професор кафедри цивільного права №1, кандидат юридичних наук, професор

Коробцова Наталія Василівна

доцент кафедри цивільного права №1, кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри цивільного права №1 протокол № ____ від
_____2021 р.

Завідувач кафедри _____

Оглав

1. Вступ	4-8
2. Опис навчальної дисципліни	9
3. Зміст програми навчальної дисципліни	9-10
4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни	10-13
4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних знань	10
4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти	10-11
4.3. Освітні технології та методи навчання	11
4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни	12-13
4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	14-21
Додаток 1. Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни ...	22-23
Додаток 2. Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей	24-26
Додаток 3. Матриця зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями в програмі навчальної дисципліни	27-28

1. Вступ

Завданнями навчальної дисципліни є:

- опанування здобувачами теоретичних положень, що вироблені цивілістичною наукою щодо інституту договірної права у сфері медичних послуг та пов'язаних з ним питань відповідальності;
- освоєння нормативного матеріалу, закріпленого в системі вітчизняного і міжнародного законодавства;
- ознайомлення з судовою та іншою практикою застосування норм цивільного законодавства України;
- формування у здобувачів професійних навичок у сфері медичного права та правового забезпечення медичної діяльності і медичного бізнесу.

Опанування цих завдань повинно сприяти досягненню наступних цілей:

- засвоєння здобувачами змісту, видів, форм, суб'єктного складу договорів у сфері надання медичних послуг, заходів захисту та відповідальності у сфері надання медичних послуг;
- формування правового мислення, вироблення навиків тлумачення й аналізу норм законодавства та його практичного застосування до конкретних відносин, судової практики, що склалася при розгляді цивільних справ при вивчанні навчальної дисципліни;
- дослідження тенденцій розвитку інституту медичних послуг та перспектив законодавства в цій сфері, спираючись на вже одержані знання з інших навчальних дисциплін.

Навчальна дисципліна належить до циклу цивілістичних дисциплін.

При вивченні даної дисципліни використовуються знання отримані з навчальних дисциплін «Цивільне право. Частина 1» та «Цивільне право. Частина 2».

Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін, як: «Договірне право», «Спадкове право», «Сімейне

право».

**Предметні компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в
результаті освоєння навчальної дисципліни:**

ПК – 1. Знання та розуміння особливостей навчальної дисципліни і професії юриста в галузі медичного права.

ПК – 2. Уміння працювати, використовуючи знання з галузей адміністративного, конституційного, кримінального, цивільного права та цивільного процесу.

ПК – 3. Здатність до креативного підходу вирішення проблемних питань розвитку страхової медицини в Україні.

ПК – 4. Здатність до пошуку альтернативних способів захисту прав суб'єктів договору у сфері надання медичних послуг.

ПК – 5. Уміння ефективно проводити наукові дослідження окремих видів договорів у сфері надання медичних послуг, виявляти особливості, робити висновки.

ПК – 6. Уміння розуміти великі обсяги теоретичних здобутків та судової практики з питань виконання договірних зобов'язань в сфері надання медичних послуг і критично-конструктивно їх оцінювати.

ПК – 7. Навички роботи в комп'ютерних мережах з метою одержання більш повної інформаційної бази з національних та міжнародних джерел для вирішення питань відповідальності суб'єктів за договорами у сфері надання медичних послуг.

ПК – 8. Уміння виявляти й використовувати бібліографічні джерела інформації, судову практику, web-сайти для більш повного й детального розгляду окремих елементів договору у сфері надання медичних послуг.

ПК – 9. Здатність формулювати та доказово представляти особисту думку з питань медичної дефектології, підстав їх виникнення та шляхів усунення.

ПК – 10. Уміння розв'язувати в процесі навчання складні практичні

завдання і проблеми, пов'язані із пошуком шляхів усунення недоліків в предметі договору, що передбачає проведення наукових досліджень, застосування кейс-стаді, колоквиумів.

ПК – 11. Уміння орієнтуватися в загальних питаннях договірної права.

ПК – 12. Знання проблемних питань, правових теорій договорів в сфері надання медичних послуг, понятійного каркасу навчальної дисципліни.

ПК – 13. Знання механізму інтернаціоналізації прав пацієнтів в умовах євроінтеграції та глобалізації.

ПК – 14. Знання механізму вирішення юридичних колізій у правовому регулюванні договірних відносин в сфері охорони здоров'я.

ПК – 15. Знання юридичної техніки, правотворчості, законодавчої техніки при розгляді проблематики захисту прав пацієнтів.

ПК – 16. Уміння розв'язувати проблемні питання, які виникають при укладанні та виконанні договорів у сфері надання медичних послуг.

ПК – 17. Знання структури, стандартів та специфіки діяльності юриста в сфері медичних правовідносин.

ПК – 18. Уміння аналізувати судову практику із розгляду судами справ, пов'язаних з порушенням питань якості надання медичних послуг.

ПК – 19. Здатність до аналізу норм права, регулюючих договори у сфері надання медичних послуг.

ПК – 20. Здатність до з'ясування проблем розвитку в Україні медичного туризму.

У результаті освоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати наступні результати навчання:

РНС НД – 1.1. Здатність продемонструвати знання й розуміння загальних положень договірної права в сфері охорони здоров'я в сучасному наукознавстві.

PHC НД – 2.1. Здатність продемонструвати знання й розуміння проблематики захисту прав пацієнтів в умовах глобалізації та формування сучасних правових систем.

PHC НД – 3.1. Проаналізувати детермінант категорії волі при укладенні договорів у сфері надання медичних послуг.

PHC НД – 4.1. Проаналізувати методологічні аспекти взаємодії науки і практики в проблемних питаннях відповідальності за договорами у сфері надання медичних послуг.

PHC НД – 5.1. Інтерпретувати судову практику із захисту прав пацієнтів як один із об'єктів науково-практичних досліджень договірних відносин у сфері надання медичних послуг.

PHC НД – 6.1. Здатність продемонструвати вміння формулювати нові гіпотези та наукові проблеми розвитку інституту захисту прав суб'єктів договірних відносин у сфері надання медичних послуг, обирати належні напрями й відповідні методи для їх дослідження.

PHC НД – 8.1. Проаналізувати особливості інноваційної діяльності в сфері договірних відносин в окремих галузях медицини.

PHC НД – 9.1. Охарактеризувати спеціальні методи дослідження предмета навчальної дисципліни: тлумачення норм права, своєрідні прийоми узагальнення юридичної практики.

PHC НД – 10.1. Визначати індикатори якості й ефективності юридичної практики з питань укладання та виконання окремих договорів у сфері надання медичних послуг.

PHC НД – 11.1. Здатність продемонструвати знання та розуміння герменевтичного методу тлумачення норм права, регулюючих договори у сфері надання медичних послуг.

PHC НД – 12.1. Проаналізувати феномен публічного і приватного регулювання в контексті епістемології та методології правових досліджень окремих питань відповідальності в сфері охорони здоров'я.

РНС НД – 12.2. Проаналізувати феномен публічного і приватного регулювання в юридичній практиці окремих питань відповідальності в сфері охорони здоров'я.

РНС НД – 13.1. Інтерпретувати основні напрями правової глобалізації та інтернаціоналізації інституту прав пацієнтів та визначати правові механізми їх реалізації в Україні та країнах Європи.

РНС НД – 14.1. Проаналізувати феномен конституціоналізації національного права в сфері захисту прав людини.

РНС НД – 14.2. Проаналізувати феномен конституціоналізації європейського права у галузі охорони прав пацієнтів.

РНС НД – 16.1. Здатність продемонструвати знання юридичної техніки в дискурсі правової епістемології та юридичної практики з питань договірному права в сфері медичних правовідносин.

РНС НД – 17.1. Проаналізувати причини, прояви девіацій в діяльності виконавців медичних послуг.

РНС НД – 18.1. Здійснювати правовий комплаєнс теоретичних положень і юридичної практики стосовно правової природи, елементів та змісту договору у сфері надання медичних послуг.

РНС НД – 18.2. Здійснювати правовий комплаєнс в сфері захисту прав пацієнтів, конфлікту інтересів суб'єктів договірних відносин у сфері надання медичних послуг, захисту медичної таємниці як складової таємниці особистого життя, шляхом створення та впровадження комплаєнс-систем і програм.

РНС НД – 19.1. Здатність продемонструвати знання й розуміння діяти відповідно до вимог юридичної деонтології у професійній діяльності юриста в сфері медичного права.

2. Опис навчальної дисципліни

Курс	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність	Дидактична структура навчальної дисципліни
Кількість кредитів ЕКТС: 4 Кількість модулів: 2 Загальна кількість годин: 120	Рівень освіти – другий (магістерський) Галузь знань – 08 «Право» Спеціальність – 081 «Право»	вибіркова Модуль 1 Лекції: 12 год. Практичні заняття: 12 год. Самостійна робота: 36 год. Модуль 2 Лекції: 10 год. Практичні заняття: 14 год. Самостійна робота: 36 год. Види контролю: поточний контроль; залік за результатами практичних занять.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Правовідносини у сфері надання медичних послуг

Сфера правовідносин з надання медичних послуг. Поняття, зміст та особливості правовідносин з надання медичних послуг. Особливості законодавчого регулювання правовідносин з надання медичних послуг. Поняття, ознаки та види медичних послуг як об'єкта цивільних прав. Правовий статус пацієнта. Права та обов'язки пацієнта в міжнародному та національному законодавстві. Права пацієнта в окремих галузях медицини та їх захист. Особливості захисту окремих категорій пацієнтів (неповнолітніх осіб, недієздатних осіб). Заклади охорони здоров'я як учасники правовідносин з надання медичних послуг. Поняття, значення та зміст медичної таємниці. Проблеми збереження медичної таємниці. Медична дефектологія.

Модуль 2. Окремі види договірних правовідносин у сфері надання медичних послуг. Цивільно-правова відповідальність за правопорушення у сфері медичних послуг

Види договорів у сфері надання медичних послуг. Поняття, сторони, зміст та правова характеристика договору про надання медичних послуг. Відмінність договору про надання медичних послуг від інших цивільно-правових договорів. Порядок укладення договору. Волевиявлення сторін при укладенні договору: вади волі, неможливість здійснення волевиявлення. Відмова пацієнта від укладення договору. Випадки примусового укладення договору. Класифікація договорів у медичному праві. Медичне страхування. Законодавче забезпечення медичного страхування: аналіз положень діючого, перспективного законодавства та проблем розвитку медичного страхування в Україні. Договір медичного страхування. Договір страхування професійної відповідальності медичних працівників: особливості, види, шляхи впровадження в Україні. Договір про надання послуг в сфері медичного туризму.

Цивільно-правова відповідальність за порушення умов договорів у сфері надання медичних послуг. Підстави, умови та обсяг цивільно-правової відповідальності за неналежне надання медичних послуг. Звільнення від відповідальності суб'єктів медичних правовідносин.

4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять

Формами організації освітнього процесу є: навчальні заняття, виконання індивідуальних завдань, самостійна робота, контрольні заходи (поточний та підсумковий).

Видами навчальних занять є: лекція, практичне заняття.

4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Зміст самостійної роботи студентів складають наступні види роботи:

- підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних занять);
- виконання практичних завдань протягом семестру;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни;
- підготовка і виконання творчих завдань (доповідей, есе);
- виконання тестових завдань;
- підготовка до усіх видів контролю (поточного, підсумкового).

Самостійна робота студентів призначена для:

- закріплення та поглиблення знань, професійних умінь та навичок з навчальної дисципліни;
- формування практичних навичок з опрацювання та засвоєння навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань з навчальної дисципліни (есе);
- розвитку мотивації до навчання й поглиблення професійних наукових і практичних інтересів;
- формування професійних якостей, розвитку знань, умінь та навичок майбутніх фахівців;
- формування культури розумової праці, самостійності та ініціативи у пошуку та набутті знань, створення умов для гармонійного розвитку особистості.

Формою самостійної роботи студентів є виконання її у вільний від занять, зручний для студентів час, поза аудиторією.

4.3. Освітні технології та методи навчання

Освітніми технологіями навчання є проблемне навчання та пояснювально-ілюстративне навчання.

Методами навчання є: розповідь, пояснення, бесіда, навчальна дискусія, інструктаж, ділові ігри.

4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни

Видами поточного контролю знань студентів є: перевірка знань на практичних заняттях, перевірка виконаних завдань самостійної роботи, участь у проведених кейс-стаді.

Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

- систематичне відвідування лекцій;
- робота на практичних заняттях;
- виконання завдань для самостійного опрацювання (самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань; написання рефератів, есе та їх презентація; підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів; підготовка реферативних матеріалів з публікацій; інші форми роботи).

Підсумковий контроль знань студентів здійснюється у формі недиференційованого заліку, який виставляється за результатами практичних занять, і є підсумком засвоєння студентом теоретичних знань, уміння застосовувати ці знання при вирішенні конкретних професійних задач.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Договори у сфері надання медичних послуг» виставляється відповідно «зараховано» або «незараховано».

Знання студентів оцінюються за наступними критеріями:

- знання фундаментальних понять та категоріального апарату навчальної дисципліни, їх визначень;
- знання теоретичних та практичних проблем, пов'язаних із укладанням, виконанням та припиненням договорів у сфері надання медичних послуг, наявність уявлень про можливі шляхи їх вирішення;
- знання основних нормативно-правових актів, регулюючих договори у сфері надання медичних послуг, умов, меж і специфіки їх застосування.

Критерії оцінювання знань і умінь студента з навчальної дисципліни «Договори у сфері надання медичних послуг» повинні відповідати нижче вказаним параметрам:

«зараховано» виставляється студенту, якщо він показав протягом вивчення навчальної дисципліни: всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтується в основних наукових доктринах та концепціях дисципліни; засвоїв основну та додаткову літературу з навчальної дисципліни; здатен до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у практичній роботі;

«незараховано» виставляється студенту, якщо у нього відсутні знання значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.

4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод прийнята Радою Європи 04.11.1950. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/go/995_004.

Резолюція 37/194 Генеральної Асамблеї ООН «Принципи медичної етики» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_285.

Конвенція про захист прав та гідності людини у зв'язку з використанням досягнень біології та медицини : Конвенція про права людини та біомедицину від 04.04.1997. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_334.

Гельсінська декларація Всесвітньої Медичної Асоціації «Етичні принципи медичних досліджень за участю людини у якості об'єкта дослідження» прийнята 18-ою Генеральною асамблеєю ВМА, червень 1964 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/990_005.

Декларація стосовно еутаназії прийнята 39-ю ВМА 30.10.1987. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

Декларація стосовно трансплантації людських органів прийнята 39-ю ВМА 30.10.1987. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_330.

Рекомендація № Rec (2003) 24 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам «Про організацію паліативного догляду». [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_666.

Паліативна допомога. Дефініції ВООЗ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.palliativecare.gov.ua/node/132>. - Дата доступу : 02.09.2013. – Назва з титулу екрану.

Додатковий протокол до Конвенції про права людини та біомедицину щодо трансплантації органів та тканин людини, ETS №186 від 24.01.2002. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/go/994_684.

Резолюція про ставлення лікарів до проблеми трансплантації людських органів, прийнята 46-ю Генеральною асамблеєю ВМА 01.09.1994. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/990_062.

Міжнародний кодекс медичної етики прийнятий 3-ою Генеральною асамблеєю ВМА, жовтень 1949 рік. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/go/990_002.

Конституція України : Закон України від 28.06.1996. №254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - №30. – ст.141. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/go/254к/96-вр>.

Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 №435- IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - №№40-44. – ст.356. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/go/435_15.

Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : Закон України від 18.03.2004р. №1629-IV // Відомості Верховної Ради України – 2004. - №29, ст.367. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/go/1629-15>.

Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991р. // Відомості Верховної Ради України – 2006. - №7, ст.89. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/go/1023-12>.

Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19.11.1992 №2801 – XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. - №4. – ст.19. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/go/2801-12>.

Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо удосконалення надання медичної допомоги : Закон України від 07.07.2011 №3611 – VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. - №14. –

ст.86. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3611-17>.

Про психіатричну допомогу : Закон України від 22.02.2000 №1489-III. // Відомості Верховної Ради України. – 2000.- №19. – ст.143. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/go/1489-14>.

Про судову експертизу : Закон України від 25.02.1994. №4038-XII // Відомості Верховної Ради України.- 1994. - №28. – Ст.232.

Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ : Закон України від 12.12.1991 №1972-XII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1972-12>.

Про застосування трансплантації органів анатомічних матеріалів людині : Закон України від 17.05.2018. №2427 – VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2018.- №28. – ст.232. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2427-19>.

Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 05.10.2000р. №2017-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/2017-14>.

Про створення Координаційного центру трансплантації органів, тканин і клітин : Постанова КМУ від 27.04.1994. №257. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/257-94-п>.

Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних закладах охорони здоров'я та вищих медичних закладах освіти : Постанова КМУ від 17.09.1996. №1138. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/go/1138-96-п>.

Про затвердження зразка та технічного опису листка непрацездатності та Інструкції про порядок заповнення листка непрацездатності : Наказ Міністерства охорони здоров'я, Міністерства праці та соціальної політики України, Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та

професійних захворювань України від 03.11.2004. №532/274/136-ос/1406. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1454-04>.

Судова практика

Рішення Європейського Суду з прав людини. Справа «Бендерський проти України» (Benderskyi v. Ukraine) (заява №2275/02) // Медичне право. – 2009. - №3. – С.82-97.

Рішення Конституційного Суду України у справі щодо офіційного тлумачення статей 3, 23, 31, 47, 48 Закону України «Про інформацію» та статті 12 Закону України «Про прокуратуру» (справа К.Г.Устименка) (справа №18/203-97) від 30 жовтня 1997 року. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ccu.gov.ua/doccatalog/document?id=9045>.

Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 66 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних закладах охорони здоров'я та вищих медичних закладах освіти» (справа про платні медичні послуги) (справа №1-29/98) від 25 листопада 1998 року. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v015p710-98>.

Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 53 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення положення частини третьої статті 49 Конституції України «у державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно» (справа про безоплатну медичну допомогу) (справа №1-13/2002) від 29 травня 2002 року. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v010p710-902>.

Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди : Постанова Пленуму Верховного Суду України від

31.03.1995р. №4. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-95>.

Про практику розгляду цивільних справ за позовами про захист прав споживачів : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 12.04.1996р. №5. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-96>.

Підручники та навчальні посібники

Цивільне право України: Підручник: У 2т. / Борисова В.І. (кер. авт. кол.), Л.М. Баранова, М.В. Домашенко та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. – 2-ге вид., переробл. та допов. - Х. : Право, 2014. – Т.1. – 656 с.

Цивільне право України: Підручник: У 2т. /Борисова В.І. (кер. авт. кол.), Л.М. Баранова, А.Г. Бірюкова та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. –2-ге вид., переробл. та допов. - Х. : Право, 2014. – Т.2. – 816 с.

Медичне право України: Підручник / Стеценко С.Г., Стеценко В.Ю., Сенюта І.Я.; за заг. ред.. д.ю.н., проф.. С.Г. Стеценка. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. – 507с.

Способи захисту прав пацієнтів в Україні: Науково-практичний посібник. – К.: КНТ, 2009. – 72 с.

Майданик Р.А. Договір про надання медичних послуг //Договірне право. Особлива частина : навчальний посібник / Р.А. Майданик, А.Б. Пермяков // За заг. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнєцової, Т.В. Боднар. – К.: ЮрінкомІнтер, 2009. – С.1107 – 1133.

Медицинское право: [Учебное пособие для студентов юридических и медицинских вузов] / Н.И. Беседкина, Ю.А. Дмитриев, Э.А. Иваева и др. [за ред. Ю.А. Дмитриева]. – М.: Издательство «Элит», 2006.- 496 с.

Ответственность за правонарушения в медицине: [учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений] / О.Ю. Александрова, Н.Ф. Герасименко, Ю.И.

Григорьев, И.Ю. Григорьев; [за ред. О.Ю. Александровой]. – М.: Издательский центр «Академия», 2006. – 240 с.

Страхування в галузі охорони здоров'я: Навч. посіб. / І.Б. Дячук, І.Я. Сенюта, Х.Я. Терешко, І.І. Фуртак; за заг. ред. І.Я. Сенюти. – Львів : Вид-во ЛОБФ «Медицина і право», 2010. – 216 с.

Монографії

Глуховский В.В. Стандарты и механизмы обеспечения прав пациентов в системах здравоохранения. – М.: ТОВ «Дизайн і поліграфія», 2008. – 136с.

Коробцова Н.В. Цивільно-правова охорона таємниць особистого життя людини: Монографія. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2005. – 152 с.

Лопатенков Г.Я. Права пациента. Практические рекомендации. – Спб.: БХВ – Петербург, 2005. – 160с.

Савицкая А.Н. Возмещение ущерба, причиненного ненадлежащим врачеванием. /А.Н. Савицкая. – Львов, 1982. – 196 с.

Сенюта І.Я. Медичне право: право людини на охорону здоров'я: Монографія. – Львів: Астролябія, 2007. – 224с.

Сироткина А.А. Договор оказания медицинских услуг: особенности правового регулирования. – М.: «Статут», 2004. – 174 с.

Старчиков М.Ю. Разрешение споров между медицинскими организациями и пациентами: законодательные положения и судебная практика. Москва : Инфотропик Медиа, 2017. 224 с.

Старчиков М.Ю. Гражданско-правовая ответственность медицинских организаций за вред, причиненный жизни (здоровью) пациентов: теоретические положения и судебная практика. Москва : Инфотропик Медиа, 2016. 196 с.

Старчиков М.Ю. Основания освобождения медицинских организаций от гражданско-правовой ответственности за вред, причиненный жизни (здоровью) пациентов при оказании медицинских услуг: теоретические положения и судебная практика. Москва : Инфотропик Медиа, 2017. 224 с.

Стефанчук Р.О. Особисті немайнові права фізичних осіб у цивільному праві (поняття, зміст, система, особливості здійснення та захисту): Монографія /Відп. ред.. Я.М. Шевченко. – Хмельницький: Вид-во Хмельницького ун-ту управління та права, 2007. – 626с.

Сучасне українське медичне право: Монографія /За заг. ред. С.Г. Стеценка. – К.: Атіка, 2010. – 496 с.

Четверте покоління прав людини: особливості правового регулювання, проблеми та перспективи розвитку в сфері охорони здоров'я : Монографія /За заг. ред. д.ю.н., проф. С.Б.Буледи; д.ю.н., доц. М.В. Менджул. Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2020. 444 с.

Статті

Венедіктова І. Публічні послуги в медичній сфері // Медичне право. – 2009. - №3. – С.7-14.

Глушков В.А. Социологические и правовые аспекты эвтаназии. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ecsocman.edu.ru>.

Дорфман М. Трансплантация органов и тканей человека с точки зрения израильского права. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pravo.israelinfo.ru>.

Коробцова Н.В. Право на таємницю медичної інформації // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». – №6/2015. – С.90 – 93.

Коробцова Н.В. Дефекти в наданні медичних послуг // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». – №5/2016. – С.75 – 78.

Коробцова Н.В. Актуальні питання цивільно-правової відповідальності за правопорушення в медицині. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2020. №2. С. 39 - 42.

Коробцова Н.В. Належне волевиявлення в медичних правовідносинах як оціночна категорія. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2021. №2 (37). С. 36 – 39.

Коробцова Н.В. Вади волі під час укладення договорів про надання медичних послуг. *Вчені записки Таврійського національного університету*. 2021. №1. С. 29 – 33.

Майданик Р.А. Договір про безоплатне надання громадянам медичної допомоги: поняття, природа, елементи / Р.А. Майданик // *Юридична газета*. – 2013. – 15 лист. - №45. – С.7.

Печений О.П. Медична і нотаріальна таємниці. Ракурс правової охорони і взаємодії // *Юридична газета (тематичний розділ «Юридична практика»)*. – 5 листопада 2013 р. - №45 – С.34-35.

Спасибо-Фатеева И. В. Парные права или еще одна попытка разобраться с личными неимущественными правами, сопоставить их с имущественными правами и раскрыть значимость категории «парные права» и их виды [Текст] / И. В. Спасибо-Фатеева // *Личные неимущественные права: проблемы теории и практики применения* : сб. ст. / под ред. В. А. Стефанчука – К. : Юринком Интер, 2010. – С.139- 165. – 1040 с.

Навчально-методичний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів з вибіркової навчальної дисципліни «Договори у сфері надання медичних послуг» для студентів 2 курсу денної форми навчання (другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» освітньо-професійної програми «Право») / уклад.: В. І. Борисова, Н. В. Коробцова. Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2021. 30 с. **URL:**

Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни

Шифр та назва компетентностей за спеціальністю і/або спеціалізацією	Шифр та назва компетентностей з навчальної дисципліни
ЗК – загальні (універсальні) компетентності. (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	ПК – предметні компетентності з навчальної дисципліни
ЗК – 1. Знання та розуміння предметної галузі і професії.	ПК – 1. Знання та розуміння особливостей навчальної дисципліни і професії юриста в галузі медичного права.
ЗК – 2. Здатність до вирішення проблем інноваційного характеру.	ПК – 20. Здатність до вирішення проблем розвитку в Україні медичного туризму.
ЗК – 3. Здатність продуктувати нові ідеї (креативність).	ПК – 3. Здатність до креативного підходу вирішення проблемних питань розвитку страхової медицини в Україні.
ЗК – 4. Здатність до пошуку альтернативних рішень у професійній діяльності.	ПК – 4. Здатність до пошуку альтернативних способів захисту суб'єктів договору у сфері надання медичних послуг.
ЗК – 6. Уміння ефективно проводити наукові дослідження.	ПК – 5. Уміння ефективно проводити наукові дослідження окремих видів договорів у сфері надання медичних послуг, виявляти особливості, робити висновки.
ЗК – 7. Уміння працювати в міждисциплінарній галузі.	ПК – 2. Уміння працювати, використовуючи знання з галузей адміністративного, конституційного, кримінального, цивільного права та цивільного процесу.
ЗК – 8. Уміння розуміти великі обсяги інформації і критично-конструктивно її оцінювати.	ПК – 6. Уміння розуміти великі обсяги теоретичних здобутків та судової практики з питань виконання договірних зобов'язань в сфері надання медичних послуг і критично-конструктивно її оцінювати.
ЗК – 11. Навички роботи в комп'ютерних мережах та використання програмних засобів.	ПК – 7. Навички роботи в комп'ютерних мережах з метою одержання більш повної інформаційної бази з національних та міжнародних джерел для вирішення питань відповідальності суб'єктів за договорами у сфері надання медичних послуг.
ЗК – 12. Уміння виявляти й використовувати джерела інформації (бібліографії, документи, web-сайти та ін.)	ПК – 8. Уміння виявляти й використовувати бібліографічні джерела інформації, судову практику, web-сайти для більш повного й детального розгляду окремих елементів договору у сфері надання медичних послуг.

ЗК – 14. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.	ПК – 9. Здатність формулювати та доказово представляти особисту думку з питань медичної дефектології, підстав їх виникнення та шляхів усунення.
ФКС – фахові компетентності за спеціальністю (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	
ФКС – 1. Уміння розв’язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення наукових досліджень та впровадження інновацій.	ПК – 10. Уміння розв’язувати в процесі навчання складні практичні завдання і проблеми, пов’язані із пошуком шляхів усунення недоліків в предметі договору, що передбачає проведення наукових досліджень, застосування кейс-стаді, колоквиумів.
ФКС – 2. Уміння орієнтуватися в проблемах юридичної науки.	ПК – 11. Уміння орієнтуватися в загальних питаннях договірного права.
ФКС – 3. Знання методології наукових досліджень в юриспруденції.	ПК – 12. Знання проблемних питань, правових теорій договорів в сфері надання медичних послуг, понятійного каркасу навчальної дисципліни.
ФКС – 7. Знання механізму інтернаціоналізації права в умовах глобалізації.	ПК – 13. Знання механізму інтернаціоналізації прав пацієнтів в умовах євроінтеграції та глобалізації.
ФКС – 14. Знання механізму вирішення юридичних колізій у правовому регулюванні суспільних відносин.	ПК – 14. Знання механізму вирішення юридичних колізій у правовому регулюванні договірних відносин в сфері охорони здоров’я.
ФКС – 16. Знання юридичної техніки та її прикладних аспектів (правотворчості, законодавчої техніки, техніки створення корпоративних актів, юридичних документів, систематизації юридичних актів, юридичної термінології тощо).	ПК – 15. Знання юридичної техніки, правотворчості, законодавчої техніки при розгляді проблематики захисту прав пацієнтів.
ФКС – 19. Знання структури та стандартів правничої професії та ролі правника в суспільстві.	ПК – 17. Знання структури, стандартів та специфіки діяльності юриста в сфері медичних правовідносин.
ФКП – фахові компетентності за профілем (спеціалізацією) (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	

Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей

Шифр та назва РН за спеціальністю і / або спеціалізацією	Модуль НД	Шифр та назва РН з навчальної дисципліни
РНС – результати навчання за спеціальністю (обрати результати навчання згідно зі змістом навчальної дисципліни)		Результати навчання з навчальної дисципліни
РНС – 1. Здатність продемонструвати знання й розуміння юриспруденції в сучасному наукознавстві.	№1	РНС НД – 1.1. Здатність продемонструвати знання й розуміння загальних положень договірного права в сфері охорони здоров'я в сучасному наукознавстві.
РНС – 2. Здатність продемонструвати знання й розуміння проблематики глобалізації та формування сучасних правових систем.	№1	РНС НД – 2.1. Здатність продемонструвати знання й розуміння проблематики захисту прав пацієнтів в умовах глобалізації та формування сучасних правових систем.
РНС – 3. Проаналізувати детермінант розвитку правової теорії.	№1	РНС НД – 3.1. Проаналізувати детермінант категорії волі при укладенні договорів у сфері надання медичних послуг.
РНС – 4. Проаналізувати методологічні аспекти взаємодії юридичної науки і юридичної практики.	№2	РНС НД – 4.1. Проаналізувати методологічні аспекти взаємодії науки і практики в проблемних питаннях відповідальності за договорами у сфері надання медичних послуг.
РНС – 5. Інтерпретувати феномен юридичної практики як об'єкта науково-практичних досліджень в юриспруденції.	№1	РНС НД – 5.1. Інтерпретувати судову практику із захисту прав пацієнтів як один із об'єктів науково-практичних досліджень договірних відносин у сфері надання медичних послуг.
РНС – 6. Здатність продемонструвати вміння формулювати нові гіпотези та наукові проблеми в галузі права, обирати належні напрями й відповідні методи для їх дослідження.	№1	РНС НД – 6.1. Здатність продемонструвати вміння формулювати нові гіпотези та наукові проблеми розвитку інституту захисту прав суб'єктів договірних відносин у сфері надання медичних послуг, обирати належні напрями й відповідні методи для їх дослідження.
РНС – 8. Проаналізувати особливості інноваційної діяльності та інноваційного менеджменту у правовій	№1	РНС НД – 8.1. Проаналізувати особливості інноваційної діяльності в сфері договірних відносин в окремих галузях медицини.

сфері.		
РНС – 9. Охарактеризувати методи дослідження ефективності юридичної практики.	№1	РНС НД – 9.1. Охарактеризувати спеціальні методи дослідження предмета навчальної дисципліни: тлумачення норм права, своєрідні прийоми узагальнення юридичної практики.
РНС – 10. Визначати індикатори якості й ефективності юридичної практики.	№2	РНС НД – 10.1. Визначати індикатори якості й ефективності юридичної практики з питань укладання та виконання окремих договорів у сфері надання медичних послуг.
РНС – 11. Здатність продемонструвати знання та розуміння прикладних аспектів правової герменевтики.	№2	РНС НД – 11.1. Здатність продемонструвати знання та розуміння герменевтичного методу тлумачення норм права, регулюючих договори у сфері надання медичних послуг.
РНС – 12. Проаналізувати феномен публічного і приватного регулювання в контексті епістемології та методології правових досліджень та юридичних практик.	№2	РНС НД – 12.1. Проаналізувати феномен публічного і приватного регулювання в контексті епістемології та методології правових досліджень окремих питань відповідальності в сфері охорони здоров'я.
РНС – 13. Інтерпретувати основні напрями правової глобалізації та інтернаціоналізації та визначати правові механізми реалізації права в різних правопорядках та юрисдикціях.	№2	РНС НД – 12.2. Проаналізувати феномен публічного і приватного регулювання в юридичній практиці окремих питань відповідальності в сфері охорони здоров'я.
РНС – 14. Проаналізувати феномен конституціоналізації національного права і правопорядку.	№1	РНС НД – 13.1. Інтерпретувати основні напрями правової глобалізації та інтернаціоналізації інституту прав пацієнтів та визначати правові механізми їх реалізації в Україні та країнах Європи.
РНС – 16. Здатність продемонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів в дискурсі правової епістемології та юридичної практики.	№1	РНС НД – 14.1. Проаналізувати феномен конституціоналізації національного права в сфері захисту прав людини.
РНС – 17. Проаналізувати обумовленість девіацій у правовій сфері.	№1	РНС НД – 14.2. Проаналізувати феномен конституціоналізації європейського права у галузі охорони прав пацієнтів.
РНС – 18. Здійснювати правовий комплаєнс в межах професійних обов'язків.	№2	РНС НД – 16.1. Здатність продемонструвати знання юридичної техніки в дискурсі правової епістемології та юридичної практики з питань договірного права в сфері медичних правовідносин.
РНС – 19. Здатність продемонструвати знання й	№2	РНС НД – 17.1. Проаналізувати причини, прояви девіацій в діяльності виконавців

розуміння діяти відповідно до вимог юридичної деонтології у професійній діяльності.		медичних послуг.
	№2	РНС НД – 18.1. Здійснювати правовий комплаєнс теоретичних положень і юридичної практики стосовно правової природи, елементів та змісту договору у сфері надання медичних послуг.
	№1	РНС НД – 18.2. Здійснювати правовий комплаєнс в сфері захисту прав пацієнтів, конфлікту інтересів суб'єктів договірних відносин у сфері надання медичних послуг, захисту медичної таємниці як складової таємниці особистого життя, шляхом створення та впровадження комплаєнс-систем і програм.
	№2	РНС НД – 19.1. Здатність продемонструвати знання й розуміння діяти відповідно до вимог юридичної деонтології у професійній діяльності юриста в сфері медичного права.
РНП – результати навчання за спеціалізацією (обрати результати навчання згідно зі змістом навчальної дисципліни)		

<p>Договори у сфері надання медичних послуг / Модуль 2</p> <p>PHC HD – 4.1. PHC HD – 10.1. PHC HD – 11.1. PHC HD – 12.1. PHC HD – 12.2. PHC HD – 16.1. PHC HD – 17.1. PHC HD – 18.1. PHC HD – 19.1.</p> <p>RHP HD – 2.2</p>	X	X X			X	X			X			X				X		X	
---	---	--------	--	--	---	---	--	--	---	--	--	---	--	--	--	---	--	---	--